

FISA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Institutia de învățământ superior	Universitatea Babes-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Chimie si Inginerie Chimica
1.3 Departamentul	Chimie si Inginerie Chimica al Liniei Maghiare
1.4 Domeniul de studii	Chimie
1.5 Ciclul de studii	Licenta
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Chimie / Chimist

2. Date despre disciplina

2.1 Denumirea disciplinei	Radiochimie / CLM 1146						
2.2 Titularul activitatilor de curs	Lector Dr. Ing. Attila-Zsolt KUN						
2.3 Titularul activitatilor de seminar	Lector Dr. Ing. Attila-Zsolt KUN						
2.4 Anul de studii	II	2.5 Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Obl

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activitatilor didactice)

3.1 Numar de ore pe saptamâna	4	Din care: 3.2 curs	2	3.1 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distributia fondului de timp					ore
Studiul dupa manual, suport de curs, bibliografie si notite					28
Documentare suplimentara în biblioteca, pe platformele electronice de specialitate si pe teren					20
Pregatire seminarilor/laboratoare, teme, referate, portofolii si eseuri					28
Tutoriat					4
Examinari					3
Alte activitati:					-
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numarul de credite	5				

4. Preconditii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	? Nu este cazul
4.2 de competente	? Nu este cazul

5. Conditii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfasurare a cursului	? Studentii vor primi suportul de curs si bibliografia obligatorie; ? Studentii se vor prezenta la ore cu suportul de curs printat sau în format electronic (pentru cei care vin cu laptopul); ? Frecventa la curs este obligatorie în proportie de 50%.
5.2 De desfasurare a seminarului/laboratorului	? Studentii se vor prezenta la laborator cu echipamentul de protectie si vor respecta normele de protectia muncii conform instructajului. ? Studentii vor primi în fiecare sedinta suportul de laborator (referatul); ? Completarea / predarea referatelor se face la o saptamâna la laboratorul urmator; ? Frecventa la laborator este obligatorie.

6. Competentele specifice acumulate

Competente profesionale	Descrierea, analiza si utilizarea conceptelor si teoriilor fundamentale din domeniul chimiei si ingineriei chimice - Definirea notiunilor , conceptelor, teoriilor si modelelor de baza din domeniul chimiei si ingineriei si utilizarea lor adecvata în comunicarea profesionala - Utilizarea cunostintelor de baza din domeniul chimiei si ingineriei chimice pentru explicarea si interpretarea fenomenelor ingineresti - Identificarea si aplicarea conceptelor, metodelor si teoriilor pentru rezolvarea problemelor tipice ingineriei chimice în conditii de asistenta calificata - Analiza critica si utilizarea principiilor, metodelor si tehnicilor de lucru pentru evaluarea cantitativa si calitativa a proceselor din ingineria chimica - Aplicarea conceptelor si teoriilor fundamentale din domeniul chimiei si ingineriei chimice pentru elaborarea de proiecte profesionale Exploatarea tehnologiilor chimice anorganice si a celor de depoluare - Recunoasterea elementelor de baza ale tehnologiilor chimice anorganice si a celor de depoluare; - Folosirea conceptelor de baza specifice tehnologiilor chimice anorganice si a celor de depoluare la realizarea bilantului de masa si de energie pentru o tehnologie specifica; - Utilizarea cunostintelor ingineresti de transfer de masa si de energie în proiectarea utilajelor specifice tehnologiilor chimice anorganice si a celor de depoluare si identificarea de noi solutii pentru probleme simple si bine definite de proiectare; - Evaluarea pe baze ingineresti si folosirea de criterii de comparatie a performantelor utilajelor specifice în vederea propunerii de solutii de proiectare performante; - Elaborarea de proiecte simple în contexte bine definite pentru tehnologii anorganice si de depoluare.
Competente transversale	

7. Obiectivele disciplinei (reiesind din grila competentelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	? Familiarizarea studentilor cu notiunile de baza, conceptele, teoriile si modelele de baza din domeniul radiochimiei si combustibililor nucleari.
7.2 Obiectivele specifice	? Insusirea cunostintelor teoretice de baza referitoare la radiochimie; ? Insusirea cunostintelor practice referitoare la manipularea si lucrul cu radioizotopi si substante radioactive; ? Insusirea cunostintelor generale de radioprotectie.

8. Continuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observatii
8.1. 1. Cunoastere, stiinta, chimie, radiochimie. <i>Concepte de baza:</i> Cunoasterea stiintifica si metodologia empiric-analitic-inductiva. Paradigma generala materialist-evolutionista a stiintelor naturii. Radiochimia ca stiinta a naturii.	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1. 2. Notiuni generale de radiochimie. <i>Concepte de baza:</i> Obiectul radiochimiei. Nuclizi, radioizotopi si reactii nucleare. Scurt istoric.	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1. 3. Particula microfizica. <i>Concepte de baza:</i> Natura particulei microfizice. Interpretarea de la Copenhaga. Modelul standard al	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	

particulelor fundamentale si interactiunilor. Fermioni si bosoni. Quarkuri si leptoni. Structura nucleului atomic.		
8.1.4. Procese nucleare (I). <i>Concepte de baza:</i> Tipuri principale de emisii nucleare. Emisia alfa. Emisia beta + si -. Emisia gamma. Caracteristici si proprietati. Legea dezintegrarii radioactive, activitatea, constanta de dezintegrare, timpul de înjumatare, viata medie.	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1.5. Procese nucleare (II). <i>Concepte de baza:</i> Tipuri speciale de emisii nucleare: captura de electroni, conversia interna, tranzitia izomera, fisiunea spontana, emisia de protoni, emisia de neutroni, emisia beta dubla, emisia de proton dubla.	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1.6. Radioactivitatea si aspectele specifice. <i>Concepte de baza:</i> Radioactivitatea naturala si artificiala. Legea dezintegrarii radioactive, energia radiatiei, activitatea, constanta de dezintegrare, timpul de înjumatare, viata medie. Unitati de masura.	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1.7. Formarea elementelor chimice prin nucleosinteza (I). <i>Concepte de baza:</i> Notiuni elementare de cosmologie. Big Bang-ul. Nucleosinteza cosmologica primara. Nucleosinteza stelara (1): Lantul proton-proton, ciclul carbon-azot-oxigen, ramificatii.	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1.8. Formarea elementelor chimice prin nucleosinteza (II). <i>Concepte de baza:</i> Nucleosinteza stelara (2): Arderea heliului (procesul triplu alfa, procesul alfa), arderea carbonului, arderea neonului, arderea oxigenului, arderea siliciului. Nucleosinteza exploziva în supernove: captura de neutroni (procesul R, procesul P), captura de protoni (procesul P).	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1.9. Familii radioactive. <i>Concepte de baza:</i> Siruri de dezintegrare radioactiva. Familii radioactive naturale: $4n$, $4n + 1$, $4n + 2$, $4n + 3$. Scheme de dezintegrare.	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1.10. Interactiunea radiatiei si neutronilor cu substanta. <i>Concepte de baza:</i> Aspecte generale. Marimi caracteristice. Interactiunea radiatiilor alfa, beta, gamma si neutronilor. Efecte biologice ale radiatiilor nucleare. Ecranarea radiatiilor nucleare si probleme de radioprotectie	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1.11. Datarea radiometrica. <i>Concepte de baza:</i> Datarea cu radiocarbon. Problema calibrarii. Datarile Rb-Sr, Sm-Nd, Ar-Ar, U-U, U-Th. Vîrsta Pamîntului.	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1.12. Combustibili nucleari si reactoare nucleare. <i>Concepte de baza:</i> Fisiunea nucleara. Tipuri de combustibili: U-233, U-235, U-238, Pu-239, Th-232. Aspecte generale si specifice: conversie, imbogatire, fabricare, transport, deseuri. Reactoare nucleare. Tipuri: reactoare termale, reactoare rapide. Familii de reactoare nucleare. Procese in reactorul nuclear.	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	

8.1. 13. Aplicatii pasnice ale energiei nucleare. <i>Concepte de baza</i> : Centrale electronucleare. Tipuri principale: PWR, BWR, CANDU. Depozitarea deseurilor nucleare. Accidente în centrale nucleare (Cernobîl, Fukushima).	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
8.1. 14. Aplicatii militare ale energiei nucleare. <i>Concepte de baza</i> : Istoric. Arme nucleare: arma atomica, arma termonucleara, arma cu neutroni. Problema dezarmarii nucleare.	Prelegerea Explicatia . Conversatia . Problematizarea.	
Bibliografie 1. Gh. Marcu, <i>Chimia elementelor radioactive</i> , Ed. didactica si pedagogica, Bucuresti, 1981 2. Gh. Marcu, T. Marcu, <i>Elemente radioactive</i> , Ed. Tehnica, Bucuresti, 1996. 3. Gh. Marcu, <i>Introducere în radiochimie</i> , Ed. Tehnica, Bucuresti, 1997. 4. Institutul de fizica atomica, <i>Standarde de baza de radioprotectie</i> , Bucuresti, 1991. 5. W. Loveland, D. Morrissey, G. Seaborg, <i>Modern Nuclear Chemistry</i> , Wiley-Interscience 2006. 6. I. Kiss, A. Vértes, <i>Magkémia</i> , Akadémiai Kiadó Budapest, 1979 7. L. Gy. Nagy, K. László, <i>Radiokémia és izotóptechnika</i> , Muegyetemi Kiadó, Budapest, 1997. 8. S. Nagy, <i>Bevezetés a nukleáris tudományba</i> , http://nagysandor.eu		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observatii
8.2.1.1. Tipuri principale de emisii nucleare. Tipuri speciale de emisii nucleare.	Explicatia. Conversatia. Descrierea.	
8.2.1.2. Radioactivitatea naturala si artificiala.	Explicatia. Conversatia. Descrierea.	Seminariile au o durata de 2 ore.
8.2.1.3. Interactiunea radiatiei cu substanta.	Explicatia. Conversatia. Descrierea.	
8.2.1.4. Nucleosinteza cosmologica. Nucleosinteza stelara. Nucleosinteza în supernove.	Explicatia. Conversatia. Descrierea.	
8.2.1.5. Datarea cu radiocarbon. Curbe de calibrare paleoclimatice terestre si marine. Curbe de calibrare post-bomb.	Explicatia. Conversatia. Descrierea.	
8.2.1.6. Datarea cu radiocarbon. Curbe de calibrare paleoclimatice terestre si marine. Curbe de calibrare post-bomb.	Explicatia. Conversatia. Descrierea.	
8.2.1.7. Arma atomica. Arma termonucleara. Arma cu neutroni.	Explicatia. Conversatia. Descrierea.	Primele doua sedinte de laborator au durata de 4 ore iar urmatoarele doua sedinte au durata de 3 ore.
8.2.2.1. Protectia muncii si radioprotectie. Masurarea radioactivitatii. Aparatura. Determinarea fondului cosmic.	Experimentul. Explicatia. Conversatia. Descrierea.	
8.2.2.2. Determinarea parcursului si energiei radiatei alfa cu sonda de scintilatie.	Experimentul. Explicatia. Conversatia. Descrierea.	
8.2.2.3. Titrarea radiometrica.	Experimentul. Explicatia. Conversatia. Descrierea.	
8.2.2.4. Dozimetria radiatiilor gama	Experimentul. Explicatia. Conversatia. Descrierea.	
Bibliografie 1. Referate de laborator. 2. Norme de radioprotectie, CNCAN, 2004.		

9. Coroborarea continuturilor disciplinei cu asteptarile reprezentantilor comunitatii epistemice, asociatiilor profesionale si angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

?	Prin însusirea conceptelor teoretico-metodologice si abordarea aspectelor practice incluse în disciplina "Radiochimie" studentii dobandesc un bagaj de cunostinte consistent, in concordanta cu competentele partiale cerute pentru ocupatiile posibile prevazute in Grila 1 – RNCIS.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finala
10.4 Curs	Corectitudinea raspunsurilor la subiectele propuse, care reflecta cunostintele dobândite pe tematica cursului	Colocviu. Se face o verificare finala în scris, sub forma unui test cu o durata de 3 ore, în sesiunea de examene; Notarea la colocviu se face pe baza unui punctaj care se comunica la începutul testului; Explicatii referitoare la cunostintelor predate se ofera în timpul orelor de audienta, pe tot parcursul semestrului. Consultatiile pentru verificare se organizeaza la solicitarea studentilor si se planifica în cadrul ultimei ore de curs; Accesul la colocviu este conditionat de prezenta la seminarii, efectuarea tuturor lucrarilor de laborator si prezentarea referatelor aferente; Intentia de fraudă la verificarea scrisa se pedepseste cu eliminarea din sala. Frauda la verificarea scrisa se pedepseste prin exmatriculare conform regulamentului ECST al UBB.	60%
10.5 Seminar/laborator	Activitatea desfasurata la seminar Activitatea desfasurata în laborator Calitatea referatelor pregatite	Cadrul didactic noteaza activitatea studentului la seminar, laborator si evalueaza referatele întocmite.	40%
10.6 Standard minim de performanta			
? Nota finala 5 (cinci) obtinuta la colocviu conform baremului, ? Nota minima 5 la cel puțin 5 din cele 6 subiecte la colocviu; ? Nota minima 5 obtinuta la seminarii. ? Nota minima 5 la activitatea desfasurata în laborator.			

Data completarii
29.03.2017

Semnatura titularului de curs
Lector Dr. ing. Attila-Zsolt KUN

Semnatura titularului de seminar
Lector Dr. ing. Attila-Zsolt KUN

Data avizarii în departament

Semnatura directorului de departament
Lector Dr. Gabriella Stefánia SZABÓ

